

Aan Minister van BZK
Van Van DGOBDR

nota

Nota Aanbieding onderzoeksrapport cvdK als rijksorgaan
aan Tweede Kamer

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2024-0000784387

Datum
17 september 2024

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met
CZW, PAW

Bijlage(n)
2

Aanleiding

- Oplevering rapport inzake de rol en positie van de commissaris van de Koning als rijksorgaan.

Geadviseerd besluit

- Rapport aanbieden aan de Voorzitter van de Tweede Kamer met de aankondiging dat later, na een inhoudelijke reactie van de Kring van commissarissen van de Koning, een inhoudelijk standpunt zal worden toegezonden aan de Tweede Kamer;
- Rapport toezenden aan de Kring van commissarissen van de Koning met de uitnodiging een appreciatie van de bevindingen en aanbevelingen op te stellen ten behoeve van de verdere beleidsvorming;
- Daartoe beide brieven te ondertekenen.

Kern

Recent hebben wetenschappers van de Rijksuniversiteit Groningen het rapport "De rijkstaken van de commissaris van de Koning" voltooid. Het rapport bevat een verkenning van de huidige en van de toekomstige juridische positionering van de commissaris van de Koning, in het bijzonder voor wat betreft de rol als rijksorgaan. Het rapport bevat, gegeven de bevindingen van de onderzoekers, ook enkele aanbevelingen.

U wordt geadviseerd het rapport nu eerst zonder een inhoudelijk standpunt aan de Tweede Kamer aan te bieden.

Voordat een inhoudelijk standpunt kan worden geformuleerd op de bevindingen en aanbevelingen, ligt het in de rede de Kring van commissarissen van de Koning om een appreciatie te vragen. Mede op basis van hun reactie kan te zijner tijd een inhoudelijk standpunt worden geformuleerd.

Toelichting

Aanleiding

Commissarissen van de Koning zijn niet alleen provinciaal bestuursorgaan, maar voor een aantal taken hebben zij ook een belangrijke rol als rijksorgaan. Een aantal van die taken zijn genoemd in artikel 182 van de Provinciewet, zoals bijvoorbeeld het adviseren en bemiddelen bij verstoorde bestuurlijke verhoudingen in een gemeente en wanneer de bestuurlijke integriteit van een gemeente in het geding is. Ook het toezien op een ordelijk verloop van de procedure met

betrekking tot de benoeming of ontslag van een burgemeester doet de cvdK als rijksorgaan.

Onze referentie
2024-0000784387

In opdracht van de Kring van commissarissen en het ministerie van BZK hebben wetenschappers van de Rijksuniversiteit Groningen een rapport opgesteld over de rol en positie van de commissaris van de Koning als rijksorgaan. De aanleiding voor het onderzoek was de ogenschijnlijk veranderende rol en positie van de commissaris van de Koning, in het bijzonder als rijksorgaan. Enerzijds is de afgelopen jaren een groter beroep gedaan op de commissaris van de Koning als rijksorgaan, waarbij kan worden gedacht aan het asioldossier of het stikstofdossier. Anderzijds bestaat het voornemen diens rol op onderdelen (denk aan de rampenbestrijding en crisisbeheersing) te beperken. Deze ontwikkelingen dienen in samenhang te worden gezien met de grotere maatschappelijke en bestuurlijke opgaven waarvoor de overheid zich de komende jaren gesteld ziet.

Datum
17 september 2024

Bevindingen en aanbevelingen

De onderzoekers stellen ten aanzien van de juridische kaders vast dat de wet- en regelgeving op hoofdlijnen deugdelijk is, maar ook enkele onvolkomenheden en onduidelijkheden bevat. Daarbij refereren de onderzoekers bijvoorbeeld aan taken met een toezichthoudend karakter waarbij de cdK soms als provinciaal orgaan acteert en soms als rijksorgaan.

Tegelijkertijd blijkt uit de interviews dat de commissarissen van de Koning van dergelijke onduidelijkheden in de bestuurlijke praktijk nauwelijks hinder ondervinden. Het verschaft hen ook ruimte om hun bestuurlijke rol in te vullen. Gegeven de bevindingen schetsen de onderzoekers in hun rapportage een aantal scenario's hoe voor de nabije toekomst om te gaan met de rol en positie van de commissarissen, te weten:

- a) de huidige situatie continueren,
- b) aanpassing van wet- en regelgeving en
- c) het opstellen van een afwegingskader voor bevoegdheden van cvdK's, (analoog aan het afwegingskader bevoegdheden burgemeesters).

Advies

U wordt geadviseerd het rapport nu eerst zonder een inhoudelijk standpunt aan de Tweede Kamer aan te bieden, zodat het rapport daarmee ook voor een ieder openbaar wordt.

Alvorens een inhoudelijk standpunt in te nemen ligt het in de rede de Kring van commissarissen van de Koning om hun appreciatie van de bevindingen en aanbevelingen te vragen. Mede op basis daarvan zal een inhoudelijk standpunt worden geformuleerd en kan de Kamer nader worden geïnformeerd.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aanbiedingsbrief aan Voorzitter Tweede Kamer	

2	Rapport "De rijkstaken van de commissaris van de Koning" RUG 2024	
---	--	--

Onze referentie
2024-0000784387

Datum
17 september 2024